

Acabada la pregària, va sortir de l'església, va irrompre en el temple dels pagans, en va abatre els ídols abominables i va enderrocar-ne els altars. Els qui contemplaren la feta se li abraonaren com bèsties salvatges i el van fer fora del poble a cops de fuet. Ell, però, se'n va tornar cap al terreny que posseïa, i, un cop dins l'església, entre llàgrimes i planys pregava Déu per ells perquè se salvessin. Al matí següent, van anar-hi i se'l trobaren que encara pregava, i es van posar fora de si perquè s'havien quedat sense temple. Anaven tornant cada dia a l'església, tot i que no pas per pregar-hi, sinó per contemplar la bellesa de l'edifici i el bon ordre que s'hi percebia. Ell va començar, doncs, a demanar-los que reconeguessin el Déu veritable; però ells, com una roca sense ànima, es van posar a atonyinar-lo a cops de bastó, i, pensant-se que l'havien matat, el van deixar gairebé mig mort i se'n van anar. En arribar la mitjanit, però, va tornar en si i, entre gemecs, va posar-se a plorar ben fort, i digué:

—¿Per què, Senyor, menysprees la meva misèria, per què apartes de mi el teu rostre, per què refuses la meva ànima i negligeixes les obres de les teves mans? I ara, Senyor que t'estimes els homes, adreça l'esguard sobre els teus servents i concedeix-los que coneguïn que no hi ha cap Déu fora de tu.

Un cop acabada la pregària, s'alçà i se n'anà cap al poblet, va entrar a l'església i es va posar a recitar la salmòdia a peu dret. En fer-se de dia, van tornar altre cop

ἐγένοντο, εἰς μανίαν τραπέντες οἱ ὠμοὶ καὶ ἄσπλαγχοι· καὶ μὴ ἔχοντες οἰκτιρμούς, ἐβασάνισαν αὐτὸν ἀνελεῶς· καὶ περιθέντες αὐτῷ πάλιν σχοινία, ἔσυραν αὐτὸν καθὰ καὶ πρῶην. Ταῦτα δὲ πάσχων ὡς ἀδάμας, ἕως τριετοῦς χρόνου ὑπέμεινεν ἐν ταύταις ταῖς μεγάλαις θλίψεσι καὶ ἀνάγκαις τυπτόμενος, ὑβριζόμενος, συρόμενος, θλιβόμενος, πεινῶν τε καὶ διψῶν. Ἐπὶ δὲ πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐκ ἀπεστράφη αὐτούς, οὐκ ἠγανάκτησεν, ἀλλ' ὑπομένων μᾶλλον ἐπλεόνασε τὴν εἰς αὐτούς ἀγάπην. Καὶ ὡσπερ πυρκαϊᾶν τῇ ἐπιεικείᾳ κατέσβησε τὴν ὀργὴν αὐτῶν, παρακαλῶν, νουθετῶν, κολακεύων· καὶ τοὺς μὲν πρεσβύτας ὡς πατέρας παρεκάλει, τοὺς δὲ νεωτέρους ὡς ἀδελφούς· τοὺς παῖδας ὡσπερ τέκνα, μυκτηριζόμενος παρ' αὐτῶν.

Μιᾶ δὲ τῶν ἡμερῶν, συναχθέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ τῆς κώμης ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, θαυμάζοντες πρὸς ἀλλήλους ἤρξαντο λέγειν· «ἴδετε ἀνδρὸς ὑπομονήν, καὶ τὴν ἄφατον αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς φιλοστοργίαν· ὅπως ἐν ταῖς τοσαύταις θλίψεσι καὶ τοῖς κακοῖς, οἷς ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ, οὐκ ἀπέστη ἐντεῦθεν, οὐδέ τινι ἡμῶν εἶπε λόγον κακόν, οὐδέ ἀπεστράφη ἡμᾶς, ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς μεγάλης ὑπήνεγκε ταῦτα πάντα. Εἰ μὴ ἦν Θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ, καθὼς λέγει, καὶ βασιλεία καὶ παράδεισος, ἐκδίκησίς τε καὶ ἀνταπόδοσις, οὐκ ἂν ταῦτα ἀπλῶς ὑπέμεινε παρ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας πῶς μόνος κατέστρεψε καὶ οὐκ

i el van veure, i van quedar astorats, però van decantar-se per la seva habitual follia, aquells homes cruels i sense entranyes. I, com que no tenien cap mena de misericòrdia, el van començar a posar a prova sense pietat: van lligar-lo tot al voltant amb sogues, i el van estar arrossegant fins l'endemà al matí. Amb tot aquest patiment, ell va mantenir-se ferm com l'acer, fins a tres anys, enmig d'aquestes grans tribulacions i violències: atonyinat, violentat, arrossegat, turmentat, passant gana i set. Però, amb tot això que li passava, no els girà l'esquena, ni tampoc s'irrità, sinó que, com més resistia, més s'omplia d'amor envers ells. I, com si fossin una foguera, va anar apagant amb afabilitat la seva ira, pregant-los, corregint-los, amonestant-los; tractava els més ancians com si fossin els seus pares; els més joves, com germans; i els nens, com fills, tot i que l'escarnien.

Però, un dia que s'havien aplegat allà mateix els del poblet, del més petit al més gran, estaven admirats i es van començar a dir els uns als altres:

—Mireu quina perseverança, la d'aquest home, i quin amor inefable envers nosaltres, fins al punt que, enmig dels turments i les malvestats que li hem infligit, no se n'ha anat pas d'aquí, ni ens ha dit una mala paraula a cap de nosaltres, ni ens ha girat l'esquena, sinó que tot ho ha suportat amb una gran alegria. Si el Déu vivent no fos amb ell, tal com diu, i també el regne i el paradís, així com el càstig i la recompensa, no hauria pas endurat tan estúpidament tot això que li hem fet; i, a més, ¿com pot

ἴσχυσαν αὐτὸν ἀδικῆσαι; ἀληθῶς Θεοῦ δοῦλος οὗτός ἐστι, καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένα θεῖα ὑπάρχει καὶ ἀληθῆ ἐστι. Δεῦτε οὖν, πιστεύσωμεν εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ κηρυττόμενον Θεόν».

Καὶ ταῦτα εἰπόντες ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ὥρμησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κρίζοντες καὶ λέγοντες: «δόξα τῷ ἐπουρανίῳ Θεῷ τῷ πέμψαντι τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἵνα ῥυσάμενος ἐκ πλάνης σῶσῃ ἡμᾶς».

Ὁ δὲ μακάριος θεασάμενος αὐτοὺς ἐχάρη χαρὰν μεγάλην, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐγένετο εὐθαλές, ὡς καλλίχροον ἄνθος. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ ἔφη πρὸς αὐτούς: «πατέρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εὐλογημένοι ὑμεῖς εἰσελθόντες ἐν ὀνόματι Κυρίου. Δεῦτε, συμφώνως δῶμεν δόξαν τῷ Θεῷ, τῷ φωτίσαντι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, τοῦ γινῶναι αὐτόν. Καὶ λάβετε τὴν σφραγίδα τῆς ζωῆς, ἵνα καθαρισθῆτε ἀπὸ τῆς εἰδώλων ἀκαθαρσίας, καὶ πιστεύσητε ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὅτι ἔστι Θεὸς ποιητὴς οὐρανοῦ τε καὶ γῆς καὶ πάντων τῶν ὄντων ἐν αὐτοῖς: ἄναρχος, ἀκατάληπτος, ἀνεκδιήγητος, ἀχώρητος, ἀναλλοίωτος, ἀτελεύτητος, φωτοδότης, φιλόανθρωπος, μέγας καὶ θαυμαστός, φοβερός τε καὶ κραταιός, χρηστός τε καὶ ἀγαθός: καὶ εἰς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, ὅστις ἐστὶ δύναμις τοῦ Πατρὸς καὶ σοφία, τῆς δόξης αὐτοῦ ἀπαύγασμα, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο: καὶ εἰς τὸ Ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα, τὸ ὁμοούσιον καὶ συμβασιλεῦον εἰς ἀπεράντους καὶ ἀτελευτήτους αἰῶνας, τὸ ζωοποιοῦν τὰ πάντα: καὶ πιστεύσαντες τύχητε τῆς αἰωνίου ζωῆς.

ser mai que un sol home hagi abatut tots els déus i no hagin estat prou forts per perjudicar-lo? En veritat, aquest és servent de Déu, i tot el que ha dit és divinal i és veritat. Així, doncs, a partir d'ara creguem en el Déu que ell ens ha proclamat.

Havent dit això, van avançar tots com un sol home cap a ell dins l'església, mentre exclamaven i deien:

—Glòria a dalt del cel a Déu, que ha enviat aquest servent seu per alliberar-nos de l'error i salvar-nos!

I el benaurat, en veure'ls, se'n va alegrar amb una gran joia, i el seu rostre esdevingué ufanós com una flor de pell xamosa. Va obrir llavors la boca per dir-los:

—Pares, germans i fills meus, heu arribat a ser beneïts en nom del Senyor! A partir d'ara donarem a una sola veu glòria a Déu, que ha il·luminat els ulls del vostre cor perquè el conegueu. Rebeu també el segell de la vida,⁷⁰ perquè us purifiquen de la impuresa dels ídols i cregueu amb tota l'ànima que Déu és qui ha fet el cel i la terra i tots els éssers que contenen, i que és sense principi, inaprehensible, inenarrable, il·limitat, immutable, sense final, donador de la llum, que s'estima els homes, gran i prodigiós, terrible i fort, propici i bo; i en el seu Fill unigènit, que és el poder i la saviesa del Pare, reflex de la seva glòria, per qui tot fou fet; i en l'Esperit Sant, de la mateixa naturalesa, i que regna juntament amb ells per segles sense terme ni fi, que tot ho ha dut a la vida; i, si creieu això, obtingueu la vida eterna.

I per resposta li digueren tots: